

MIKROBIOLOGIK LABORATORIYA VA DIAGNOSTIKANING

TIBBIYOTDAGI AHAMIYATI

Tojiboyeva Dilraboxon Solijonovna

Ahmedova Mahmudaxon Yusufovna

Abu Ali Ibn Sino nomidagi

Marg'ilon Jamoat Salomatligi Texnikumi

Annotatsiya:

Maqola tibbiyotda mikrobiologik laboratoriya va diagnostikaning qay darajada zarurligi haqida so'z boradi. Shuningdek mikrobiologik laboratoriya va diagnostikaning usullari uning tibbiyotda qo'llanilishi yoritib berilgan bo'lib, uning asoslari to`g`risida turli fikrlar yuritilgan.

Kalit so`zlar: tadqiqot, tibbiyot, diagnoz, tekshiruv, metod, klinik psixologiya, psixologik xususiyatlar.

ASOSIY QISM

Mikroorganizmlar biotexnologiya, molekulyar biologiya va genetikaning asosiy obyektlari bo'lib, shuningdek, atrof-muhitda odamga doimo hamroh bo'lib, uning tanasida birga yashaydi. Ular bilan bevosita tanishish va mikrobiologik tadqiqotlar tamoyillarini o'zlashtirish talabalarga nafaqat kasbiy saviyasini oshirish, balki kundalik hayotda zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni ham egallash imkonini beradi. Laboratoriya xonasida mikrobiologik obyektlar bilan ishslash bo'yicha olingan ko'nikmalar va bilimlarni egallash va mustahkamlashni o'z ichiga olgan bosqichma-bosqich qurilgan. Birinchi bosqichda ish asosiy mikrobiologik manipulyatsiyalar texnikasini o'zlashtirishga, ishlatiladigan asbob-uskunalar va idishlar, ekish, qayta ekish va etishtirish usullari bilan tanishishga qaratilgan¹.

Tibbiy psixodiagnostika - psixologlarning tibbiyotdagi kasbiy faoliyati tizimi bo'lib, uning asosiy mazmuni kasallik, kasallikdan oldingi va rivojlanish xavfi yuqori bo'lgan holatlarda shaxsni uning ruhiy ko'rinishlarining barcha xilma-xilligi va birligida o'rganishdir. Psixodiagnostika tibbiyot sohasida, xususan, psixiatriya va nevrologik klinikalarda faol qo'llaniladi. Ushbu klinikalarda bemorlarning

¹ Нарметова, Ю. К. (2023). ВИДЫ ПСИХОСОМАТИЧЕСКИХ РАССТРОЙСТВ И ИХ ХАРАКТЕРИСТИКА У ДЕТЕЙ. Gospodarka i Innowacje., 33, 221- 224

psixologik xususiyatlarini o'rganish uchun diagnostika usullari yordamchi, klinikaning vazifalari va manfaatlariga bo'y sunadigan deb hisoblanadi. Bu usullar psixologiya-patopsixologiya va neyropsixologiyaning maxsus tarmoqlari doirasida ishlab chiqilgan va ishlab chiqilgan².

Tirik mikroorganizmlar populyatsiyasiga bakteriya kulturasi deyiladi. Laboratoriyada mikroorganizm kulturalari turli shaklda o'stiriladi (suyuq oziqa muhitlarida, agarli "qiysi q agar" ("kosyak")larda (sterillangan agarli oziqa muhit ma'lum burchak ostida qiyshaytirilib qotiriladi), Petri likopchalaridagi qattiq oziqa muhitlarida). Mikroorganizmlar kulturasi faqat bir turdan iborat bo'lsa u sof kultura deyiladi. Mikrobiologlar deyarli hamma vaqt sof bakteriya kulturalari bilan ish olib boradilar. Agar kultura bittadan ortiq mikroorganizmlar turini tutsa, u kultura aralash yoki iflos kultura deyiladi. Shuning uchun sof kulturalarning tozaligini saqlash mikrobiologlarning asosiy vazifalariga kiradi. Aks holda tadqiqotlarda olingan natijalar noto'g'ri bo'ladi. Mikroorganizmlarning atrof muhitda keng tarqalganligi tufayli ularning sof kulturalarga tushmasligini ta'minlash uchun muhofaza choralarini ko'rish muhim, ya'ni aseptika texnikasiga amal qilish lozim³.

Klinik diagnostik tekshiruvda bemorning ruhiy va jismoniy holatining soyalarini, uning shaxsiy xususiyatlarining ayrim xususiyatlarini, simulyatsiya va dissimulyatsiya faktlarini va boshqalarni aniqlashga imkon beradigan kuzatish va suhbat usullari muhim rol o'ynaydi. eksperimental usullar kognitiv faoliyat (idrok xotirasi, fikrlash), hissiy-irodaviy soha va boshqa ba'zi xususiyatlarning buzilishlarini aniqlash uchun ham qo'llaniladi. Klinikadagi bemorlarning psixodiagnostik tekshiruvi, birinchi navbatda, kasallikni aniqlash yoki tashxislash uchun o'tkaziladi; ikkinchidan, terapiya samaradorligini baholash; uchinchidan, mehnat, harbiy va sud ekspertizasi maqsadlari uchun⁴.

² Raximova Roxat Boysoatovna, Sharipova Nilufar Bahromjon qizi, & Ortixonova Marhabo Odilxon qizi. (2023). SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA PSIXOLOGIK XIZMATNING O'ZIGA XOSLIGI. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(9), 1087–1090.

³ Zakirovich, Djumanov Sherali. "TALABALARDA KOMMUNIKATIV QOBILIYATLARNI SHAKLLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI." International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research (2022): 543-545.

⁴ Джуманов, Ш., & Холикулова, С. (2022). Талабаларда коммуникатив кобилиятларни шакллантириш имкониятлари. Современные инновационные исследования актуальные проблемы и развитие тенденций: решения и перспективы, 1(1), 513-515.

XULOSA

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, mikrobiologik laboratoriya hamda klinik diagnostikaning asosiy dolzarb muammolaridan biri bu O`zbekistonda mutaxasislarning kamligidir. Bunday mutaxasislarning ilmiy va amaliy qiziqishlari asosan mikrobiologik tadqiqotlarga yangi yondashuvlarni ishlab chiqishga, yangi professional diagnostik usullarini yaratish va standartlashtirishga, shuningdek, ishonchlilik va haqiqiylikni tekshirish usullarini tekshirishga qaratilgan bo`lishi kerak. Ilmiy hayotini diagnostikaga bag'ishlagan mutaxassislar albatta, biron bir muammoni o'rganish uchun mo'ljallangan bir yoki ikkita usul bilangina cheklanib qolmaydi. Shuning uchun bu muammoni bartaraf etish uchun professional diagnostikani yaxshi tushunadigan mutaxasis tayyorlashimiz kerak. Buning uchun, birinchidan, magistraturada shunday ta''lim mazmuniga ega bo`lgan yo'nalishni joriy etish kerak. Ikkinchidan, doktaranturada ta'lim yo'nalishlari soniga, alohida "mikrobilog" mutaxassisligi bo'yicha yo'nalishni joriy etish uchun Ta'lim vazirligiga murojaat qilishingiz kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO`YXATI:

1. Нарметова, Ю. К. (2023). ВИДЫ ПСИХОСОМАТИЧЕСКИХ РАССТРОЙСТВ И ИХ ХАРАКТЕРИСТИКА У ДЕТЕЙ. Gospodarka i Innowacje., 33, 221- 224.
2. Raximova Roxat Boysoatovna, Sharipova Nilufar Bahromjon qizi, & Ortiqxonova Marhabo Odilxon qizi. (2023). SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA PSIXOLOGIK XIZMATNING O'ZIGA XOSLIGI. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(9), 1087–1090.
3. Zakirovich, Djumanov Sherli. "TALABALARDA KOMMUNIKATIV QOBILIYATLARNI SHAKLLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI." International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research (2022): 543-545.
4. Джуманов, Ш., & Холикулова, С. (2022). Талабаларда коммуникатив қобилиятларни шакллантириш имкониятлари. Современные инновационные исследования актуальные проблемы и развитие тенденции: решения и перспективы, 1(1), 513-515.
5. Djumanov S. TALABALARDA KOMMUNIKATIV QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOSIGA YONDASHUVLAR VA

TUSHUNCHALAR //Журнал Педагогики и психологии в современном образовании. – 2023. – Т. 3. – №. 1.

6. Davlataliyevna, S. N. (2022). OILADAGI SALBIY MULOQOTNING FARZAND PSIXOLOGIYASIGA TA'SIRI. International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research, 475-478.
7. Davlataliyevna, S. N. (2022). UMUMIY PSIXOLOGOYA VA TURLI XIL PSIXOLOGIK AMALIYOTLAR. Scientific Impulse, 1(5), 820-822.
8. Raxmatjonqizi, N. (2023). PSIXOLOGIKYETUKLIKNINGIJTIMOIY PSIXOLOGIKOMILLARI. Scientific Impulse, 1(6), 436-438.
9. Vohidjon, O. (2023). TIBBIYOT XODIMINING BEMORLARGA SO'Z ORQALI TA'SIR KO'RSATISHI. Scientific Impulse, 1(8), 827-830.